

Datum: 6 maart 2026	Initialen auteur: DvD	Bereikbaar: 14 0162
Status: Openbaar	Team: Buiten Beleid	

Geraadpleegde teams:

Buiten Beleid, Vergunning, Toezicht en Handhaving, Advies Bedrijfsvoering (juridische zaken): men is akkoord.

Portefeuillehouder:

Melsen

Geheimhouding op	Titel	Grondslag WOO	Tot wanneer
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

COLLEGEVOORSTEL

Datum: 6 maart 2026	Openbaar	Zaaknummer: 1069176
---------------------	----------	---------------------

Waar gaat het over? (onderwerp): Omgevingswetbesluiten: actualisatie 2026
--

Waar moet ik 'ja' tegen zeggen? (voorstel)

1. De raad middels bijgaand raadsvoorstel te verzoeken het Omgevingswetbesluit bindend adviesrecht raad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit Oosterhout 2026 (bijlage 3) en het Omgevingswetbesluit omgevingsdialoog Oosterhout 2026 (bijlage 5) vast te stellen, onder intrekking van de huidige regeling;
2. De Beleidsregel omgevingsdialoog Oosterhout 2026 (bijlage 6) vast te stellen, en te bepalen dat deze gelijktijdig in inwerking treedt met het Omgevingswetbesluit omgevingsdialoog Oosterhout 2026 (bijlage 5).

Waar komt deze vraag vandaan? (aanleiding)

Op 22 december 2021 heeft de raad een drietal besluiten genomen ten aanzien van de Omgevingswet. Het betrof een besluit waarin de raad bepaalt:

1. Wanneer een omgevingsdialoog verplicht is, en zo ja welke voorwaarden de raad stelt aan een omgevingsdialoog;
2. In welke gevallen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) de raad adviesrecht heeft;
3. In welke gevallen de wijziging van het Omgevingsplan gemeente Oosterhout (hierna: omgevingsplan) en het vestigen van een voorbereidingsbesluit, is gedelegeerd aan uw college.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is er ervaring opgedaan met het werken met voornoemde besluiten. Daarnaast heeft zich ook jurisprudentie gevormd over de Omgevingswet. Op basis van deze ervaringen en jurisprudentie wordt uw college geadviseerd de raad voor te stellen de genomen besluiten, voor wat betreft het adviesrecht (bijlage 3) en de omgevingsdialoog (bijlage 5), aan te passen. Hierbij zijn de uitgevoerde evaluatie van de omgevingsdialoog (welke middels een raadsbrief met als zaaknummer 1091499, reeds met de raad is gedeeld) en een motie van de raad de ten aanzien van het proces omtrent de BOPA¹, betrokken.

Het delegatiebesluit (waarmee de raad de wijziging van het omgevingsplan en het nemen van een voorbereidingsbesluit heeft gedelegeerd aan uw college) behoeft naar aanleiding praktijkervaringen of jurisprudentie geen aanpassing.

Wat willen we bereiken? (gewenst effect)

Met de voorgestelde wijzigingen wordt er voldaan aan jurisprudentie, worden de regelingen verduidelijkt, omissies herstelt en praktijkervaringen verwerkt. Daarnaast wordt invulling gegeven aan een motie van de raad over de omgevingsdialoog en de toezegging over het proces van adviesrecht raad omtrent de BOPA. Na besluitvorming over de wijzigingen wordt de positie van inwoners bij de omgevingsdialoog verbeterd en verhelderd. Ook wordt de raad in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van ontvangen zienswijzen en de concept reactie zodat de raad dit mee kan wegen in het advies aan ons college over omgevingsvergunningen.

¹ Bij de raadsbehandeling van het bindend adviesrecht van de raad met betrekking tot het woningbouwproject Rijksweg 133 te Dorst (d.d. 4 juni 2025) is de toezegging gedaan dat het proces rondom de BOPA zal worden geëvalueerd.

Waarom zou ik 'ja' zeggen? (argumenten)

1.1 Met de wijziging van het adviesrecht van de raad worden onduidelijkheden weggenomen, praktijkervaringen verwerkt en omissies in de regeling hersteld.

Uit praktijkervaringen met het besluit omtrent het adviesrecht van de raad blijkt dat deze (redactionele) verduidelijking behoeft. Zodat eenduidig is hoe de regeling werkt en er minder interpretatieverschillen kunnen ontstaan. Daarnaast is gebleken dat in een aantal gevallen de raad wel (of juist geen) adviesrecht heeft, waar u die voorheen (onder de Wet ruimtelijke ordening) niet (of juist wel) had. Hiermee is onbedoeld afgeweken van het basisprincipe om (zo veel mogelijk) beleidsneutraal over te gaan: enerzijds om daarmee (onnodige) lastenverzwaring bij onze inwoners en ondernemers te voorkomen. En anderzijds verder te gaan met een werkwijze zoals die vertrouwd is bij inwoners en ondernemers.

Bovenstaande bezien wordt de raad met bijgaand raadsvoorstel verzocht om:

- Eenduidiger vast te leggen dat ingeval van toevoeging van woningen in bestaande panden, er geen adviesrecht van toepassing is;
- De onderlinge relatie tussen de verschillende artikelen beter te duiden (als er ingevolge artikel 2, lid 1 tot en met 5, geen adviesrecht van toepassing is, dit niet alsnog ingevolge artikel 2, lid 6 en 7, van toepassing wordt);
- Net als onder het oude recht, de bouw van hoofdgebouwen onder het adviesrecht te scharen;
- Ter bepaling van het effect op de omgeving, nu ook te voorzien in situaties die niet voorkomen in de brochure "Bedrijven en milieu-zonering" van de VNG;
- Eenduidiger vast te leggen dat met de herprofilering van wegen, de aanpassing van het beloop van wegen wordt bedoeld;
- Net zoals onder het oude recht, de toevoeging van bijgebouwen in het buitengebied, die niet hoger zijn dan 5m of groter dan 150m², vrij te stellen van het adviesrecht;

Voor een goede inzage in de voorgestelde wijzigingen en de motivering per wijziging, wordt verwezen naar bijlage 1. De huidige regeling is bijgevoegd als bijlage 2, de nieuwe regeling als bijlage 3.

1.2 De positie van de raad wordt versterkt door inzage in de zienswijzen en de concept reactienota.

Bij een aantal dossiers waarin de raad adviesrecht heeft, is gebleken dat er bij de raad behoefte is om inzage te hebben in de ingediende zienswijzen (wat heeft geleid tot een toezegging tijdens de behandeling van het adviesrecht van de raad ten aanzien van het woningbouwproject Rijksweg 133 te Dorst). Hieraan is tegemoet gekomen door in de nieuwe regeling te bepalen dat het vragen van advies aan de raad vergezeld gaat met de ingediende zienswijzen en een conceptreactienota.

2.1 Er wordt voldaan aan jurisprudentie omtrent de omgevingsdialoog en een praktisch probleem wordt opgelost.

Uit jurisprudentie blijkt dat de raad alleen kan besluiten in welke gevallen een omgevingsdialoog verplicht is. De raad kan geen eisen stellen ten aanzien van een omgevingsdialoog. Dit is voorbehouden aan het college, in de vorm van beleidsregels. Om te voldoen aan de jurisprudentie, voorziet het nieuwe raadsbesluit alleen in het bepalen in welke gevallen een omgevingsdialoog verplicht is. De gevallen waarin een omgevingsdialoog verplicht is, zijn hierbij gelijk gebleven. Sec de voorwaarden zijn komen te vervallen en verplaatst naar een beleidsregeling van het college. Deze beleidsregel is dusdanig geformuleerd dat deze in werking treedt nadat de raad een besluit heeft genomen over de wijziging van het omgevingswetbesluit uit 2021.

2.2 De aanbevelingen uit de evaluatie van de omgevingsdialoog zijn, waar nodig, verwerkt.

Naar aanleiding van een motie van de raad, is een evaluatie uitgevoerd omtrent de omgevingsdialoog. Deze evaluatie heeft geleid tot aanbevelingen. Daarnaast is uit ervaringen met het werken met de huidige regels gebleken dat een enkele voorwaarde in de praktijk niet tot lastig

uitvoerbaar is. De aanbevelingen uit de evaluatie van de omgevingsdialoog en de inmiddels opgedane praktijkervaringen zijn vertaald in een nieuwe beleidsregeling die, conform jurisprudentie, door het college moet worden vastgesteld. Deze nieuwe beleidsregeling voorziet in de volgende wijzigingen:

- De uitnodiging tot deelname aan de omgevingsdialoog moet minimaal 2 weken voor de bijeenkomst worden verstuurd (geldt nu geen termijn voor);
- Een verslag moet binnen 3 maanden na het voeren van de omgevingsdialoog zijn opgestuurd naar de genodigden (geldt nu geen termijn voor);
- Een dialoog mag niet langer geleden zijn dan 6 maanden, gerekend vanaf het toezenden van het verslag aan de genodigden (in plaats van gerekend vanaf het toezenden van de uitnodiging);
- Het gebruik van de gemeentelijke sjablonen voor de uitnodiging en verslagen wordt minder vrijblijvend dan thans het geval is.

De overige aanbevelingen die voortkomen uit de evaluatie van de omgevingsdialoog hebben betrekking op het communicatieve vlak, niet op de regeling. Deze zullen na besluitvorming door uw college en de raad worden opgepakt.

Omdat de raad heeft gevraagd om een evaluatie van de omgevingsdialoog en omdat moet worden voorkomen dat er een doubleur ontstaat omtrent de regeling over de eisen die aan een omgevingsdialoog wordt gesteld, wordt uw college geadviseerd de nieuwe beleidsregeling pas vast te stellen als de raad een besluit heeft genomen en een mening heeft kunnen geven over de opvolging van de aanbevelingen die in het kader van de evaluatie van de omgevingsdialoog zijn gedaan.

Voor meer inzage in de voorgestelde wijzigingen en de motivering per wijziging, wordt verwezen naar bijlage 1. De huidige regeling is bijgevoegd als bijlage 4, de nieuwe regeling die wordt aangeboden aan de raad als bijlage 5 en de nieuwe beleidsregeling die wordt aangeboden aan uw college als bijlage 6. De evaluatie van de omgevingsdialoog is voor de volledigheid nogmaals bijgevoegd als bijlage 7.

Wat zijn de nadelen, beperkingen en risico's? (kanttekeningen)

1.1 De procedure duurt langer voor advies van de raad

Gelet op de wens om kennis te hebben van de ingediende zienswijzen voor een BOPA is het niet meer mogelijk om de terinzagelegging en het adviesrecht van de raad parallel aan elkaar te laten lopen. Pas na de termijn van terinzagelegging kunnen deze in een concept reactienota verwerkt worden en aangeboden worden aan de raad.

2.1 Er worden meer regels gesteld aan de omgevingsdialoog

Op basis van de evaluatie van de omgevingsdialoog worden aanpassingen gedaan voor het proces van de omgevingsdialoog. Dit maakt het minder 'vormvrij'. Dat is enerzijds een voordeel voor inwoners, maar geeft anderzijds wel een beperkte lastenverzwaring voor het indienen van stukken.

Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen? (financiën)

Aan dit besluit zijn geen kosten verbonden.

Wat, waar en hoe communiceren we over het initiatief? (communicatie)

Naast de standaard bekendmaking van de besluitenlijst in de lokale media, zullen de besluiten (bijlage 2, 5 en 6) worden gepubliceerd op landelijke websites. Daarna zal een aanvang worden gemaakt met het aanpassen van onze informatie(voorziening) over de omgevingsdialoog.

Wat zijn de praktische gevolgen na akkoord? (vervolg)

Na besluitvorming zal de regeling bekend worden gemaakt en een aanvang worden gemaakt met het aanpassen van de informatie(voorziening) over de Omgevingsdialoog. Initiatiefnemers zullen worden geïnformeerd over de nieuwe omgevingswetbesluiten.

Waar vind ik meer informatie? (bijlage)

1. Toelichting wijziging omgevingswetbesluiten 2026;
2. Omgevingswetbesluit bindend adviesrecht raad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit Oosterhout 2022;
3. Omgevingswetbesluit, bindend adviesrecht raad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit, Oosterhout 2026;
4. Omgevingswetbesluit omgevingsdialoog Oosterhout 2022;
5. Omgevingswetbesluit omgevingsdialoog Oosterhout 2026;
6. Beleidsregel omgevingsdialoog Oosterhout 2026;
7. Evaluatie omgevingsdialogen UniPartners Tilburg.